

iii. de ira. Cū de Ira differer; ad  
 lescenul? p̄tuis in eū d̄spuit  
 Interrogatus vro an irascere  
 tur cōtra illū: ait nō irascor sed  
 dubito an irasci oporteat. **S**i  
 de platone dicitur ut dicit vale  
 rius libro primo. Cum aduer  
 sus serui delictū w lamenti? ex  
 arhisset. ponere illū statim tunica  
 ⁊ p̄bere scapulas w r̄terib? uis  
 fit sua manu ip̄m cesur?. post  
 modum intelligens se irasci. iā  
 i alto manu suspenſa. q̄sit? ē a  
 sponsippo amico suo quid age  
 ret. Exigo inquit penas ab ho  
 mine iracundo. oblitus q̄ iam  
 serui. quia alium quem potius  
 castigaēt inuenerat abstulit fi  
 bim seruum potestatem. Tu  
 inq̄t sp̄s h̄pe istū w r̄bra. nolo  
 ut sit ille me? p̄tate. id ē i mea  
 qui in sua non est. Racone ec̄.  
 generali p̄fata patēt fm̄ th̄o. i.  
 2. q. xli. Quia quāuis ho mo  
 sit animal māfuetū cōsiderātis i  
 generali racone recta. ⁊ t̄patis  
 sima hūana cōplexione. tñ cō  
 siderata colera hōmis magis de  
 facili inflāmatur multi ad iram  
 q̄ ad cōcupiscētiā w l aliā pas  
 sionem. ⁊ etiā q̄ ira est passio  
 w l x̄mētissima. . . . .

**Capitulū q̄rtū. v. p̄ceptū**

**S**eptia fili a ire pot̄ poi  
 maledictō. que sepe ex  
 ira orit̄. **De** quo vi  
 cō tractat ut sequitur th̄o. 2. 2.

q. lxxvii. Est enim fm̄ eū male  
 dicere imprecando. impando. a  
 optando p̄nuntiare cōtr̄ aliū  
 malū. ⁊ sub racone mali. ⁊ nō  
 ad emendacōnē alteri?. h̄ solū  
 in malum eius. optare aut̄ ⁊ i  
 p̄cio mouē ad malum alterius  
 sub racone mali. fm̄ se r̄pugnat  
 caritati. Quia debem? diligere  
 p̄ximū w lēdo bonū ip̄ius. Et  
 idō fm̄ gen? suū ē p̄cēm mōr  
 le. **Vñ. i. cor. vi.** neq; maledici  
 neq; raptōres regnū d̄i posside  
 b̄nt. Et ē h̄mōi maledicti s̄ tñ  
 to grauius p̄cētū. q̄nto male  
 dicit q̄s p̄fōē quā magis ama  
 re ⁊ reuereri debet. **Vñ leuic.**  
 xx. Qui maledixerit p̄ri a m̄ri  
 morte moriatur. **Subdit th̄o.**  
 Contingit tñ v̄bū maledictō  
 nis prolatum p̄cēm esse venia  
 le. w l propter p̄uitatem mali  
 quod quis̄ alteri maledicendo  
 imprecatur. w l etiam p̄pter af  
 fectum eius qui p̄fert verba  
 maledictōis cum se; ex leuī mo  
 tu w l ex ludō w l surrep̄cōe ali  
 qua talia w r̄ba p̄fert p̄ccata  
 enim w r̄borum maxime ex af  
 fectu pensatur. **D**ictum est b̄  
 autem notāter in d̄s̄criptione  
 maledictionis. sub racone ma  
 li. ⁊ solum in malū eius cui ma  
 ledicitur. Quia si quis impre  
 cetur impet̄ aut optet malum  
 alicui sub racone boni: sic est li  
 citum. nec p̄prie maledictō est

**Præceptū**

eo quod intentio principalis non fertur in malum illius sed in bonum. Contingit enim optare malum alicui sub ratione duplicis boni quoniam sub ratione iusti. et sic iudex iuste maledicit illum cui precipit iustam penam inferri. **Hic** etiam ecclesia maledicit anathematizans. quoniam sub ratione utilis optatur malum. ut quoniam quis optat aliquem peccatorem pati egredietur. vel simile. ut melior efficiatur. vel a persecutione bonorum desistat: **Et** quoniam maledicere bene possit fieri secundum predicta. tamen creaturis irrationalibus homines regulariter non debent maledicere. tunc quod illis omnium fit ex irrationali quod damna. tunc quod solet indiscrete fieri in malum hominum quorum sunt. **Tamen** ut theodorus ibidem dicit. **Maledicere** rebus irrationalibus in quibus creature sunt dei. est peccatum blasphemie. **Maledicere** autem eis secundum se consideratis est otiosum et vanum. et prosequens illicitum primo maledicere est a deo illicitum ut etiam dyabolo fieri non debeat. **Unde** puer. xxij. dum maledicit impiis dyabolum. maledicit impietati suam. id est maledicto culpe et pene se subicit quod cum dyabolo sit natura bonus. peccatum est saltem ut sic ei malum optare. **Unde** beatus iudas in canonica sua dicit. **Cum** michael archangelus cum dyabolo disputans alterica

**Quintū****Capitulū****Quartū**

retur de moyse corpe non est ausus inferre iudicium blasphemie sed dixit imperet tibi dominus. ubi gloria. **Diligenter** intuendum est. quod si michael archangelus dyabolo sibi aduersanti blasphemiam dicere noluit. sed modesto sermone eum coercuit. quod tomagis hominibus omnis blasphemia est cauenda quoniam quis enim in voluntate malus sit demon tamen natura bonus est. **Ad** cauendum autem vitium maledictionis monentur exempla sacre scripture et bonorum christianorum. **Na** christus cum malediceretur spiritu in cruce. non maledicebat. i. pe. ij. **Paulus** etiam dicit. i. cor. iij. **Maledicimur** et benedicimur. **Et** petrus. i. pe. ij. **Non** reddetes malum pro malo. nec maledictum pro maledicto. **Exempla** etiam christianorum bonorum ad idem sunt que ostendunt quod interdum maledicentes siue inuiti sint siue volentes in malum eorum exaudiuntur. **Unde** gregorius. iij. dyabolus refert quod cum simplex et sanctissimus florentius pro pastore heretico et sum ouiculas pascere. discipuli quatuor eius iisdem sancti patris qui dicebatur eutitius. versus in campo occulte occiderunt. de quo cum florentius valde tristaretur. eutitius flentem fratrem voluit consolari. **Cui** florentius. **Spero** in omnipotentem deum quod in hac vita ante

oculos hominum vindictā accipient qui innoxium vrfum occiderūt. Statim autem quatuor rei discipuli elephantio mortuo percussi membris putrescentibus interierunt. Unde omni tempore florent? flebat se homicidam proclamās. Itē ibidem refert **greg.** q̄ cum famulus cuiusdā stephani presbiteri negligenter ei seruir; clamauit presbiter veni dyabole discaltia me famulo sic loquens. Statim autem demō affuit a corrigie fūme caligarū se soluerūt: in signum demoniacae fuitutis. Ex quo patet dicit **greg.** dyabolū p̄mptissimū esse in maledictōib; ad puniēdum. Simile in quarto refert de romano filiū quinquēnez nutriende. qui mox blasphemare cōsueuerat cum ei aliquid resister; vñ in p̄ris sinu pestilētia laborās simile ad apparētiā demonis fatiēs necat? est. Sic cesari? in dyalogo suo dis. v. refert q̄ vir q̄dā motus ira cōn uxorem ei ait. vade dyabole. mox aut illa p̄ auriculā; demō nē intrare sentiēs fuziebat. Cū q̄dā scūs abbas sup̄ caput ei? leger; euāgelium sup̄ egros man? imponent. Illa terribilissimē clamabat. Et cū demōi imparr; ut exir;: Ille respōdit. nōdū vult altissim?. postea tñ mod

quō demon intrauēat ipsa patefecit. Itē quidā iratus dixit filio suo vade dyabole. quem mox demō rapuit nec vñq̄ cōparuit. Item puella quinquēnis cum lac comeder; pater ei iratus ait dyabolū comedas in ventrem tuū. mox aut vixata est puella vsq; ad maturā etatē. In qua cū limna apostolorū petri et pauli visitar; libera ta est. S; ante a demō in ea ait me egresso hęc nūq̄ post hęc vitam sentiet aliud purgatorium. **hęc Cesarius.** Sic vice simoprīmo de ciuitate dei refert **Augustin?** de vidua nobili a diuite habente septem filios a tres femellas eis maledicente. Oēs aut statim tremore omnium membrorum terribiliter sunt percussi. et cū uum suorum oculos vrentes in orbē disperfi sunt. omnibus spectaculum facti miserum. Et si nūq̄ maledicētis opcio impleretur: tamen semper ille qui maledicit: seipsum p̄mo maledicit ut verificetur illud gen. **vi ceximo septio** quo ysaac de iacob ait. Qui tibi maledixerit sit ille maledictus. **¶ Tertio** principalit? vidēdū est de remedijs ire. Sūt aut quedam remedia contra iram propriā quedam contra alienam. **he** media ire proprie sunt nouē;

Primum est radicē ire euellere. q̄  
est amor sui inordinatus et suo  
rū. Qui ei ardēter diligit inor  
dinate se. amicos. filios. tēpa  
lia. et hōres. statim credit sibi ini  
riam illatam esse. vel se p̄cipē  
di. ut dicit Arist. ii. rethorice.  
vnde eccl̄. xxviii. s̄m ligna fil  
ie sic ignis exardescit. et s̄m  
virtutem hōis sic iracundia il  
li⁹ erit. et scdm s̄bam suā exal  
tabit uiam suam. Secundum ē  
silentium. Nam natura ire est  
ut plata magis ferueat vñ p̄  
uer. xxvi. Quia ip̄oite stulto file  
tum iras imitigat. vñ scūs pat̄  
ysaac req̄situs. Cur demones  
eū tātū timerent. R̄ndit ex q̄  
factus sum monachus statim  
apud me ut iracundia extir̄ gut  
tur meum non pro cederet. Et  
ps̄. Posui ora meo custodiam  
eū o hister; peccator adūsum me  
e. Tertium remediū ē exēpla  
patētiū inspiciere p̄ncipalissi  
me xp̄i passionē. de quo greḡ.  
dicit. Si passio dñi ad memo  
riam reuocetur. nihil adeo du  
rū est qd̄ non equo animo tole  
retur. i cui⁹ figura numer. xxi.  
Filij isrl̄ lesi a serpētib; ignitis  
inspecto serpēte (neo id ē xp̄o  
crucifixo sanati sunt. ad idē  
valent exempla Job. Exēplū  
etiā illius mulieris nobis de q̄  
refert cashian⁹ in colla. patrū  
que p̄tuit viduam iracundis

simam in qua patiētia discer;  
Talib⁹ ei exemplis. velut op  
tio clipeo aia muniti p̄t. Quā  
tū est cogitare quō deū sepe p̄  
prijs malis ostēpsim⁹ vel p̄ui  
pendimus. et q̄ indigem⁹ eti  
am i p̄rijs defectib; a p̄rimis  
supportari. vnde greḡ. v. mo. a.  
Est alius seruāde m̄suetudis  
modus ut cū alienos excessus  
aspiciam⁹: n̄ra q̄b⁹ excessimus  
delicta cogitemus. Considera  
ta quippe ifirmitas p̄pria. pec  
cata nobis excusat aliena. pa  
tientez namq; iniuriam illatā  
tolerat. q̄ pie meminit q̄ for  
tasse adhuc habet i quo de  
beat ip̄e tolerari. Ideo tā facili  
ter quidā irascuntur. qz p̄pos  
defect⁹ q̄b⁹ a deo vel p̄mo  
supportantur non agnoscunt.  
vñ p̄uer. xix. hō indigens mi  
sericors est. Beneca regū ani  
mos induimus: illi obliu sue  
ifirmitatis aliene delinunt q̄si  
iniuriam accepit. Quintū  
remediū ē cōsolatō d̄me ordi  
natis. Nullū enī malū nobis  
p̄t inferri nisi diuina ordina  
tione: qd̄ maximū deb; eē fide  
lib; Deus ei est velut medic⁹  
fidelissimus qui aquā tribula  
tionis cuiq; p̄minat: scdm sue  
ifirmitatis exigētia. ps̄. Sta  
tuit aquas quasi i vtre. sc; de  
celo eā dispēsans filiis vnde  
i. cor. x. Fidelis deus qui non



macharij eū p̄cedēs ait ad sa  
cerdotē ydoloz ligna portan  
tē **Q**uo vadis demon. q̄ iratus  
vulnerauit grauit̄ discipulū  
**C**ū autē machariū supueni  
ens sacerdoti diceret. **S**alue  
ris laborator hoc verbo lenit̄  
p̄ machariū cōfusus est in mo  
nachū. vñ cā vulneā cōis red  
dita. vulneratū ambo i mona  
steriū portauer̄t. hō ei iratus ē  
velut olla buliēs. cui aqua fri  
gida supfundenda est vñ de  
puer. xv. **O**s fatuoz ebullit  
stulticiā. **S**ecūdū remediū ē  
silentiū. verba enī sūt velut li  
gna. si saltem sint verba irato  
displacibilia. s̄ ad extinguedū  
ignē oportet; materiā lignoz  
imminuere. vñ. eccl. ix. **N**ō lit  
ges cū hōie litigioso q̄ nō stru  
es in ignem illius ligna. **S**e  
curius ergo est̄ interd̄ ab ira  
to recedere. qui nollet cōburi  
sicut q̄ ab igne **Rō. xij.** nō vs  
defendēs km̄i. s̄ date locū ire  
**T**ercū remediū est bñficiū  
**B**ñficia enī irato impensa sūt  
velut carbones igniti valētes  
p̄ caritate pximi. **I**deo puer.  
xxv. **S**i esurierit inimicus tu  
us ciba illū. **S**i sitierit da illi  
aquā bibere. prunas enī ogre  
gab sup caput ei⁹. q̄ dñs red  
det tibi. **¶ Capitulū Quintū**  
**Q**uid inuidia que ut plu  
mū ē cā hōicidij. de q̄

**J**ob. v. puulū occidit inuidia  
**T**ria sunt p̄ncipaliter viden  
da **P**rimo q̄d sit **S**ecūdo quā  
te noceat **T**ercō de remedijs  
**Q**uintū ad p̄mū. **I**nuidia di  
cit bt̄s aug⁹. ē odiū felicitā  
tis aliene. **D**am. li. ij. dicit q̄ ē  
tristitia de aliēis bonis. **E**t d̄  
inuidia q̄ nō p̄t videre bona  
alioz **V**ñ ambro. li. de offic. **I**n  
uidus bono torquetur alie  
no. null⁹ aut̄ p̄t videre equa  
nimiter ill⁹ de quo torquetur  
**P**ro cui⁹ intellectu nōndum  
h̄m th. 2. 2. q. xxxvi. q̄ inuidia  
ē tristitia de alieno bono inq̄  
tū q̄s aliū excedit in bono ap  
pareti. p̄cipue de quo est glo  
ria vel in quo hōies appetunt  
hōrari q̄ in opimōe eē **I**nq̄tū  
alienū bonū d̄minuere videt̄  
p̄p̄riā excellentiā. vñ greg. xx  
xi. mō. **I**nuidia ex iam glo  
ria vel ex supbia nascitur **Q**d  
sic p̄z. **N**ā cū supbus inamiter  
gloiosus appetit sup alios ex  
cellere q̄ magnus apparere q̄  
ognoscit in alio aliq̄d bonū.  
tunc timet q̄ i hoc ipsū alter  
excellat v̄l sibi equetur. q̄ tūc  
tristatur inq̄tum hoc minuit  
gloriam suā q̄ excellentiā quā  
h̄ret in opimōe hōim **E**x hoc  
enī q̄ alius in aliquo bono si  
bi eq̄tur. aut eū excedit ip̄e mi  
n⁹ gloiosus estimatur: quia  
tūc nō sup alios ip̄e excellēs